

**INSPIRATIONSPUNKTER
[KUN DET TALTE ORD GÆLDER]**

24. april 2015

Samråd i ERU den 24. april 2015 om realkreditinstitutternes bidragssatser mv.

Besvarelse af spørgsmål E stillet efter ønske fra Kim Andersen (V), Hans Kristian Skibby (DF) og Joachim B. Olesen (LA)."

Spørgsmål: *Ministeren bedes redegøre for den aktuelle situation for realkreditsektoren og udviklingen i størrelsen af bidragssatser, gebyrer og lign., herunder bedes ministeren konkret besvare følgende spørgsmål:*

- a) *Ministeren bedes redegøre for udviklingen i bidragssatsernes størrelse, låntageres udgifter til kurssikring, garantiprovisioner o.lign. i realkreditsektoren i de sidste 7 år, og herunder for hvor stor en andel af forholdelserne, der kan henføres til implementering af regler om øgede kapital- og sikkerhedskrav fra EU's og danske myndigheders side.*
- b) *Ministeren bedes for samme periode redegøre for udviklingen i og størrelsen af tabene i sektoren, for udviklingen i og størrelsen af egenkapitalen i sektoren samt for udviklingen i kreditforeningernes omkostningsniveauer over en 10-årig periode?*
- c) *Hvilken betydning vurderes udviklingen i bidragssatserne m.v. at have haft for boligejernes udgifter til deres bolig/størrelsen af "huslejen", og hvad har udviklingen i bidragene betydet for prisen på et normalt parcelhus med sædvanlig prioritering (dvs. en stor del med korte lån) i henhold til nuværende renteniveau? Det bemærkes herved, at udviklingen i bidragsstørrelserne betyder, at et hus, der handles på en ydelse, presses meget ned i pris, fordi en uforholdsmæssig stor del af købers budget går til bidragsomkostninger.*
- d) *Vil ministeren tage initiativ til at sikre, at der bliver stillet krav til realkreditsektoren om bedre gennemsigtighed i begrundelsen for forhøjelse af bidragsforhøjelser og andre omkostninger for låntager, og vil ministeren se på muligheden for at sikre, at bidragssatserne sættes ned, når kapitalkrav m.v. ikke længere kræver bidragssatser på det nuværende niveau?*
- e) *Ministeren bedes redegøre for realkreditsektorens aktuelle soliditet og herunder for, hvor stor en del af realkreditsektorens indtægter fra bidrag o.lign., der vurderes at være blevet overført som udbytte til de banker, der har investeret i realkreditselskaberne?*
- f) *Mener ministeren, at der eksisterer reel konkurrence på realkreditmarkedet, jf. at realkreditinstitutterne har været fælles om at sætte bidrags-*

satser m.v. op, og at der er relativt få aktører på markedet, og hvad vil ministeren gøre for at sikre en mere reel konkurrence på markedet?

Svar:

Indledning

- Tak for invitationen til at komme herover i udvalget i dag.
- Der er tale om et vigtigt emne. De danske realkreditinstitutter står for mere end 60 pct. af udlånet i Danmark og spiller en central rolle i den finansielle sektor og i samfundet som helhed.
- Det er derfor vigtigt, at vi værner om det danske realkreditsystem. Finanskrisen har lært os vigtigheden af, at vi har sunde og velpolstrede kreditinstitutter, som markedet og investorerne har tillid til. Dermed muliggøres at danske boligejere og virksomheder kan få billig og konkurrencedygtig finansiering. Det er de hensyn, som vores finansielle regulering af realkreditsektoren retter sig mod.
- Jeg har, som mange boligejere og virksomheder, konstateret, at realkreditinstitutternes bidragssatser er steget de seneste år.
- Udgifter til bolig og boliglån udgør en pæn del af boligejernes økonomi. Tilsvarende gælder for erhvervsvirksomheder. Det er derfor vigtigt, at ændringer i bidragssatserne sker på rimelig vis, så låntagerne kan tilpasse deres økonomiske forhold til de øgede udgifter. Det vil jeg komme tilbage til.

- Der er i samrådsspørgsmålet stillet en række detaljerede underspørgsmål, som har krævet indsamling af en stor mængde data fra realkreditinstitutterne. Institutterne har været behjælpelige med at indsende de relevante data, hvor disse er tilgængelige.
- Jeg vil nu efter bedste evne besvare underspørgsmålene ét efter ét.
 - a) *Ministeren bedes redegøre for udviklingen i bidragssatsernes størrelse, låntageres udgifter til kursskæring, garantiprovisioner o.lign. i realkreditsektoren i de sidste 7 år, og herunder for hvor stor en andel af forholdelserne, der kan henføres til implementering af regler om øgede kapital- og sikkerhedskrav fra EU's og danske myndigheders side.*
- Siden 2008 er den gennemsnitlige bidragssats for husholdninger steget fra 0,5 pct. til 0,83 pct. For erhverv er den gennemsnitlige bidragssats steget fra 0,38 pct. til 0,76 pct. Det svarer til en stigning på henholdsvis 66 pct. for husholdninger og 100 pct. for erhverv.
- Bidragssatserne er steget primært for risikable låntyper, såsom lån med afdragsfrihed og flekslån med kort rentebindingsperiode. Stigningen i bidragssatsen på et fastforrentet lån med afdrag har hos de fleste institutter været beskeden siden 2008.
- Således er den gennemsnitlige bidragssats på tværs af institutterne på et fastforrentet lån med afdrag steget fra 0,52 pct.

primo 2009 til 0,63 pct. primo 2015. Til sammenligning er den gennemsnitlige bidragssats på et F1-lån uden afdrag steget fra 0,54 pct. til 1,33 pct., dvs. mere end en fordobling.

- Det afspejler, at realkreditinstitutterne har brugt bidragssatserne som et incitament til at sikre, at låntagerne optager mindre risikable lån. Det er ikke urimeligt, at der betales et relativt højere bidrag til realkreditinstituttet, når der er tale om lån med højere risiko.
- Det har vi også fra politisk hold bakket op om, da det understøtter den finansielle stabilitet fremadrettet.
- Et andet gebyr er kursskæring, som betales ved refinansiering af variabelt forrentede lån. Kursskæringen er i dag mellem 0,2 og 0,3 pct. afhængig af, hvor ofte lånene refinansieres. Den gennemsnitlige sats for kursskæring er steget fra 0,02 pct. i 2008 til 0,23 pct. i 2014 på tværs af institutter og låntyper.
- Som tilfældet er med bidragssatserne, så anvender institutternes også kursskæring til at give låntagerne incitament til at optage mindre risikable lån, her konkret lån med længere rentebinding.
- Udvalget har også spurgt til udviklingen i låntagernes udgifter til garantiprovision. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at såfremt der stilles en garanti i forbindelse med en låneopta-

gelse, vil det være låntagerens pengeinstitut, som stiller en sådan garanti.

- Det har ikke været muligt at få fuldt overblik over brugen af garantiprovisioner i banker. Nogle af realkreditinstitutterne har dog oplyst, at deres kunder betaler op til 0,16 pct. af det beløb, som låntageren ønsker at låne, i ”garantiprovision”.
- Udvalget har også spurgt til betydningen af de øgede kapitalkrav for udviklingen i bidragssatserne.
- Lad mig for det første bemærke, at det er et bredt flertal her på Christiansborg, der gennem de senere år har vedtaget skærpede krav til banker og realkreditinstitutter.
- Hensigten har været at understøtte den finansielle stabilitet i Danmark og mindske risikoen for fremtidige finansielle kriser. Det er en målsætning, jeg tror, vi alle kan skrive under på.
- Det drejer sig bl.a. om skærpede kapitalkrav for SIFI’er i forlængelse af Bankpakke 6 og den øvrige implementering af de nye europæiske kapitalkravsregler. Reglerne indebærer både, at kravene til kreditinstitutternes kapital forhøjes, og at kapitalen skal have en højere kvalitet for at kunne tælle med. Disse krav indføres frem til 2019.
- Herudover har Folketinget netop – i forbindelse med implementeringen af EU's krisehåndteringsdirektiv – vedtaget

krav om, at realkreditinstitutterne skal holde en gældsbuffer på 2 pct. af deres uvægtede udlån. Dette krav vil blive indfaset gradvist frem mod 2020.

- Endelig skal realkreditinstitutterne også betale til en afviklingsfond til brug for krisehåndtering af danske kreditinstitutter. De foreløbige beregninger viser, at det samlet set for realkreditinstitutterne er en yderligere omkostning på i alt 3,3 mia. kr., som skal betales over de kommende ti år.
- Der er således indført en række stramninger i reguleringen af banker og realkreditinstitutter. Det centrale værktøj for realkreditinstitutterne til at opbygge kapital til at efterleve disse krav er at hæve bidragssatserne, hvilket også er afspejlet i den udvikling i bidragssatserne, jeg har beskrevet.
- Dertil kommer dog, at realkreditinstitutterne vil ønske at have en selvvalgt "buffer" oven på de lovbestemte kapitalkrav, således at instituttet kan ligge i betryggende afstand fra de lovfastsatte krav. Fx hvis konjunkturerne skifter eller for at kunne håndtere uforudsete ændringer i lovgivning eller myndighedspraksis. Bufferen kan også anvendes til at øge udlånet uden at skulle rejse ekstra kapital.
- Hvor stor en del af bidragsstigningerne, der kan henføres lige nøjagtig til de skærpede lovkrav og institutternes frivillige buffere, er vanskeligt at bestemme præcist. Institutterne opgør således heller ikke bidragsindtægter 1-til-1 efter de

omkostninger, de skal dække, og som blandt andet også omfatter supplerende sikkerhedsstillelse, tab, nedskrivninger og ikke mindst den grundlæggende drift.

- Ud fra de foreliggende oplysninger er det desværre ikke muligt, at sætte præcise tal på, hvor meget kapitalkravene har betydet for udviklingen i bidragssatserne i kroner og ører.
- Vi kan dog se, at realkreditinstitutterne i perioden 2008 til 2014 har haft indtægter 101 mia. kr. fra bidrag. Institutterne har herudover en indtjening på forrentning af deres kapital, hvorfor den samlede nettoindtjening korrigeret for kursreguleringer m.v. har været 126 mia. kr.
- Når vi kigger på hvad realkreditinstitutterne har haft af omkostninger, så er billedet, at knap 25 mia. kr. er brugt på at dække nedskrivninger på lån. Omkring 25 procent af bidragsindtægterne går således til at dække tab.
- 39,5 mia. kr. er gået til administrationsomkostninger i institutterne og 12 mia. kr. er betalt i gebyrer til typisk pengeinstitutter for formidling af lån m.v.
- Endelig har realkreditinstitutterne betalt selskabsskat på samlet 12 mia. kr. i perioden.
- Tilbage står. at 35,5 mia. kr. over den 7 årige periode er brugt til kapitalisering i sektoren. I forhold til udbytter, så er der både sket kapitalindskud fra ejerne og trukket udbytte

ud mv., men netto er der i perioden således kun gået 2,5 mia. kr. til udbytter mv.

- En kapitaludvidelse på 35,5 mia. kr. er naturligvis et stort beløb, men beløbet bør sættes i forhold til, at det samlede udlånsomfang er i perioden vokset med 640 mia. kr. og udgjorde i 2014 2.636 mia. kr. Nykredit har endvidere opgjort, at de ved uændret aktivitetsniveau fortsat har behov for at øge deres kapitalisering med et sted mellem 6 og 13 mia. kr. over de kommende år.
- Afslutningsvis vil jeg til dette punkt fremhæve, at det er en fordel for låntagerne, at realkreditinstitutterne bliver bedre polstrede. Udviklingen i bidragssatser og renter bør ses i sammenhæng. Hvis ikke realkreditobligationerne og realkreditinstitutterne blev betragtet som solide af ratingbureauerne, ville det betyde lavere kurser på realkreditobligationerne og dermed højere renter.

b) Ministeren bedes for samme periode redegøre for udviklingen i og størrelsen af tabene i sektoren, for udviklingen i og størrelsen af egenkapitalen i sektoren samt for udviklingen i kreditforeningernes omkostningsniveauer over en 10-årig periode?

- Realkreditinstitutterne har generelt haft overskud siden 2008, hvilket har medvirket til, at den samlede egenkapital i sektoren er steget med ca. 26 pct. fra 2008 til 2014.
- Den samlede realkreditsektors egenkapitalforrentning har svinget mellem 0,9 pct. og 4,5 pct. efter skat siden 2008.

Der er tale om en relativt lav egenkapitalforrentning sammenlignet med andre erhverv.

- Der er således ikke tale om, at institutterne har haft meget store overskud sammenlignet med den kapital, der er bundet i virksomhederne.
- Jeg vil her bemærke, at realkreditinstitutterne som alle andre virksomheder forventes at forrente den indskudte egenkapital. Herunder er det et også et krav fra ratingbureauerne, at en finansiel virksomhed skal have en sund indtjening på længere sigt for at kunne opnå en god rating. Denne rating kommer i sidste ende også låntagerne til gode i form af et lavere renteniveau.
- Realkreditinstitutterne har samtidig oplevet stigende nedskrivninger siden 2008. Realkreditinstitutternes årlige nedskrivninger er siden 2008 steget fra 0,06 pct. af udlånet til 0,18 pct. i 2014. Det svarer til nedskrivninger på i alt 24,6 mia. kr. siden 2008. Bidragsindtægter anvendes ligeledes til at dække nedskrivninger.
- Det har endvidere været fremført i debatten, at de stigende bidragssatser er gået til højere lønninger i realkreditinstitutterne. Det er korrekt, at lønudviklingen i den finansielle sektor har været væsentligt højere end i andre erhverv i perioden fra 2008 til 2011.

- Det kan dog ikke umiddelbart henføres til en "lønfest" baseret på stigende indtægter fra bidrag, men skyldes blandt andet, at der i foråret 2008 – lige inden krisen brød ud – blev indgået en relativt dyr 3-årig overenskomst på det finansielle område med årlige lønstigninger på 4-5 pct. Fra 2011 og frem har lønudviklingen været mere parallel med andre erhverv.
 - Jeg vil endelig fremhæve, at institutternes driftsomkostninger har over perioden 2005-2014 været meget svagt stigende. Hvis man tager højde for inflationen, er omkostningerne faldet med ca. 15 pct. Det vil sige, at indtægterne fra bidragssatserne ikke er brugt på at øge udgifterne til personale og lignende.
- c) *Hvilken betydning vurderes udviklingen i bidragssatserne m.v. at have haft for boligejernes udgifter til deres bolig/størrelsen af "huslejen", og hvad har udviklingen i bidragene betydet for prisen på et normalt parcelhus med sædvanlig prioritering (dvs. en stor del med korte lån) i henhold til nuværende renteniveau? Det bemærkes herved, at udviklingen i bidragsstørrelserne betyder, at et hus, der handles på en ydelse, presses meget ned i pris, fordi en uforholdsmæssig stor del af købers budget går til bidragsomkostninger.*
- Da bidragsstigningerne som tidligere nævnt varierer meget i forhold til hvilken type lån, der er tale om, varierer forskellen i "huslejen" også meget. Lad mig dog illustrere udviklingen med et eksempel.

- For et fastforrentet lån på 1 mio. kr. med afdrag betaler en gennemsnitlig låntager nu ca. 90 kr. i bidrag mere om måneden i forhold til situationen primo 2009. Til sammenligning vil stigningen for et F1-lån uden afdrag være ca. 655 kr. inkl. udgifter til kursskæring, altså godt 7 gange så stor.
 - I den forbindelse bør man dog også gøre opmærksom på, at renten på boliglån med refinansiering på under et år er faldet fra 4,2 procent i starten af 2009 til 0,3 procent ved starten af i år. Dvs. på et lån til en million kroner betales der i dag ca. 3900 kr. mindre om året i rente.
 - Hvad angår udvalgets spørgsmål om bidragssatsernes betydning for prisen på et normalt parcelhus, kan jeg bemærke, at prissætning af boliger er en kompleks proces, der influeres af mange forhold, herunder den generelle udvikling på ejendomsmarkedet, omsætteligheden af boliger i det pågældende område m.v. Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt give en nærmere vurdering af, hvad bidragsstigninger isoleret set har betydet for prissætningen.
- d) *Vil ministeren tage initiativ til at sikre, at der bliver stillet krav til realkreditsektoren om bedre gennemsigtighed i begrundelsen for forhøjelse af bidragssatsforhøjelser og andre omkostninger for låntager, og vil ministeren se på muligheden for at sikre, at bidragssatserne sættes ned, når kapitalkrav m.v. ikke længere kræver bidragssatser på det nuværende niveau?*
- Jeg kan oplyse, at jeg allerede har taget initiativ til at stramme god skik reglerne, således at realkreditinstitutterne skal

varsle bidragsstigninger med 3 måneders varsel og sende varslet til de kunder, der bliver berørt af ændringen. Det vil også gælde, at varslingen af stigningen skal indeholde en begrundelse for bidragsstigningen.

- Det skal sikre mod vilkårlige ændringer i bidragssatserne og gøre det nemmere for låntagerne at forberede sig til og forstå bidragsstigningerne.
 - Når institutterne har opnået en tilstrækkelig polstring, er det min forventning, at bidragssatserne vil falde igen. Som jeg vil komme ind på lidt senere, ser det dog ikke ud til, at alle institutterne er helt i mål endnu med opbygningen af den nødvendige kapital.
 - Jeg tror på, at konkurrencen mellem realkreditinstitutterne og fra blandt andet pengeinstitutter vil sørge for, at bidragssatserne kommer ned igen, når institutterne har polstret sig tilstrækkeligt.
 - Samtidig må man også forvente, at konkurrencen fra udenlandske udbydere af lån med pant i fast ejendom vil stige, hvis indtjeningen bliver for stor.
- e) *Ministeren bedes redegøre for realkreditsektorens aktuelle soliditet og herunder for, hvor stor en del af realkreditsektorens indtægter fra bidrag o.lign., der vurderes at være blevet overført som udbytte til de banker, der har investeret i realkreditselskaberne?*

- Jeg kan oplyse, at alle realkreditinstitutter på nuværende tidspunkt opfylder de gældende kapitalkrav.
- Som jeg tidligere nævnte, er det dog centralt for institutterne at holde en vis frivillig ”buffer” til kravene for ikke at risikere at komme i konflikt med disse. Denne frivillige buffer er der flere institutter, der endnu ikke har opbygget.
- Derudover er det fortsat uklart, i hvilket omfang kommende EU-regulering vil pålægge institutterne yderligere kapitalkrav. Det skal således inden for de kommende år bl.a. drøftes, om der skal indføres et såkaldt gearingskrav i EU, og om der skal arbejdes med gulve under risikovægtene i institutternes interne beregningsmodeller. Begge dele kan, afhængig af kravenes udformning, lede til højere kapitalkrav for flere af de danske realkreditinstitutter. Det skal i den forbindelse bemærkes, at realkreditinstitutter typisk er højere gearret end banker. Derfor vil disse regler også kunne have en væsentligt større betydning for realkreditinstitutterne kapitalkrav.
- De nye kapitalkravsregler strammer endvidere definitionen af kapital, således at færre kapitalinstrumenter kan tælles med. Disse stramninger træder efter en overgangsperiode i kraft fra 2019. Det er ikke alle institutter, der konkret har tilkendegivet, hvilken betydning disse stramninger får for deres kapitalisering.

- Hvad angår udbetalingen af udbytte til investorerne, har det i debatten været fremført, at stigningerne i bidragene blot har til formål at øge udbyttet til institutternes ejere.
- Jeg kan her konstatere, at det kun er Realkredit Danmark, der siden 2008 har udbetalt større udbytter.
- I perioden 2008 til 2014 har realkreditinstitutterne samlet set udbetalt knap 9 mia. kr. i udbytte. Heraf har Realkredit Danmark udbetalt ca. 7,9 mia. kr.
- Der har derfor også været stort fokus på, at Realkredit Danmark har udbetalt udbytte til sin ejer, Danske Bank.
- Her skal man dog være opmærksom på, at Realkredit Danmark af primært historiske grunde har været væsentligt overkapitaliseret. Således havde Realkredit Danmark ultimo 2014 en kapitaloverdækning på 14,8 pct. i forhold til det højst bindende krav på dette tidspunkt. Det svarer til, at instituttet havde ca. 71 pct. mere egenkapital end nødvendigt for at overholde lovkravene, hvilket er væsentligt mere end tilfældet for de øvrige institutter.
- Realkredit Danmark har derfor ikke et sædvanligt behov for at akkumulere overskud. Danske Bank har derfor valgt, at Realkredit Danmark udbetaler udbytte til moderselskabet Danske Bank. Her skal man også huske, at kravene til størrelsen af egenkapitalforrentningen i Realkredit Danmark må

forventes at falde, når der er mindre kapital bundet i instituttet.

- Der er med Realkredit Danmark altså i høj grad tale om et enkeltstående tilfælde. Jeg mener derfor ikke, at man kan tale om generel tendens til, at realkreditinstitutterne udbetaler store udbytter til deres ejere.
 - Stigningen i bidragssatserne kan derfor heller ikke forklares med, at bankerne trækker store overskud ud realkreditinstitutterne og sender regningen videre til låntagerne.
- f) *Mener ministeren, at der eksisterer reel konkurrence på realkreditmarkedet, jf. at realkreditinstitutterne har været fælles om at sætte bidragssatser m.v. op, og at der er relativt få aktører på markedet, og hvad vil ministeren gøre for at sikre en mere reel konkurrence på markedet?*
- Det fremføres ofte, at der er tale om et marked med få aktører og meget lidt konkurrence, samt at det er umuligt at skifte realkreditinstitut for boligejerne.
 - Her synes jeg, der er brug for en mere nuanceret debat.
 - At realkreditinstitutterne generelt har været fælles om at sætte bidragssatserne op, som det bemærkes i udvalgets spørgsmål, er jo bl.a. et udtryk for, at hele realkreditsektoren er blevet pålagt øgede kapitalkrav og grundlæggende har været udsat for samme forhold som blandt andet faldende ejendomspriser, der fordrer supplerende sikkerhedsstillelse.

- Her vil jeg også bemærke, at realkreditvirksomhed er en virksomhedstype med udprægede stordriftsfordele. Investorerne vægter højt, at der er meget store obligationsserier med stor grad af likviditet. Antallet af realkreditinstitutter forekommer på den baggrund ikke unaturligt.
- Jeg kan endvidere konstatere, at der er en vedvarende produktudvikling i realkreditsektoren, og at institutterne ikke altid vælger de samme løsninger. Det giver forbrugerne forskellige valgmuligheder.
- Jeg kan også konstatere, at selvom alle realkreditinstitutterne har forhøjet bidragssatserne, så er der væsentlige prisforskelle blandt institutterne. Der er således mulighed for, at forbrugerne kan søge efter det billigste tilbud på deres boliglån.
- Herudover har pengeinstitutterne i de senere år vist øget interesse for at udstede boliglån. Jyske Bank er det bedste eksempel her. Det er et tegn på, at der er endnu mere konkurrence på vej til dette marked.
- Så jeg mener ikke, at vi har en meget begrænset konkurrence på markedet for boliglån, som kommer forbrugerne til skade.
- Jeg kan også konstatere, at boliglån i Danmark er blandt de allerbilligste i Europa – på trods af de stigende bidragssatser.
- Der, hvor der kan være en udfordring, er i forhold til mobiliteten og gennemsigtigheden på markedet for boliglån, som er

en vigtig forudsætning for et velfungerende marked.

- Jeg har derfor taget initiativ til, at der etableres en prisportal for boliglån. Den skal skabe mere gennemsigtighed omkring penge- og realkreditinstitutternes priser på boliglån. Det vil gøre det lettere for forbrugeren at få overblik over priserne på markedet. Det vil understøtte konkurrencen.

Afslutning

- Afslutningsvis vil jeg gerne henlede udvalgets opmærksomhed på, at realkreditinstitutterne har øget deres udlån markant i perioden 2008-2014. Det har været til stor gavn for dansk økonomi i en periode, hvor udlånet fra pengeinstitutterne er faldet.
- Men stigende udlån kræver grundlæggende også mere kapital til at dække det ekstra udlån. Så selv om der er opbygget mere kapital over de senere år, er en del heraf anvendt til dækning af det øgede udlån og ikke alene til det nye højere kapitalniveau som følge af nye højere kapitalkrav. Alle institutter er blandt andet derfor endnu ikke helt i mål med at opbygge den ønskede kapital. Dette er en helt central – men ofte overset – del af forklaring omkring de stigende bidragssatser.
- Det er derfor også glædeligt, at realkreditinstitutternes generelle soliditet har medvirket til, at institutterne har kunnet øge udlånet betydeligt siden 2008.

- Låntagerne er således blevet mødt med større udgifter til bidragssatser og gebyrer de seneste syv år, men samtidigt er det værd at bemærke, at låntagerne har været begunstiget af et faldende renteniveau.
- Jeg kan således konstatere, at vi i Danmark har nogle af de billigste renter på boliglån i Europa – hvilket blandt andet skal ses i sammenhæng med, at vi har nogle solide realkreditinstitutter.
- Jeg har nu redegjort for en række forhold, som kan forklare udviklingen i bidragssatserne, og andre som ikke kan.
- Jeg mener ikke, at der er forhold, som giver anledning til at tro, at realkreditinstitutterne har brugt de senere år på tage overnormale priser for deres udlån.
- Men jeg følger naturligvis området meget tæt fremadrettet for at se, om der skulle blive behov for yderligere initiativer på området.
- Og jeg ser i øvrigt også frem til, at realkreditinstitutterne selv kommer mere på banen for forsøge at forklare baggrunden for de stigende bidragssatser.
- Tak for ordet.